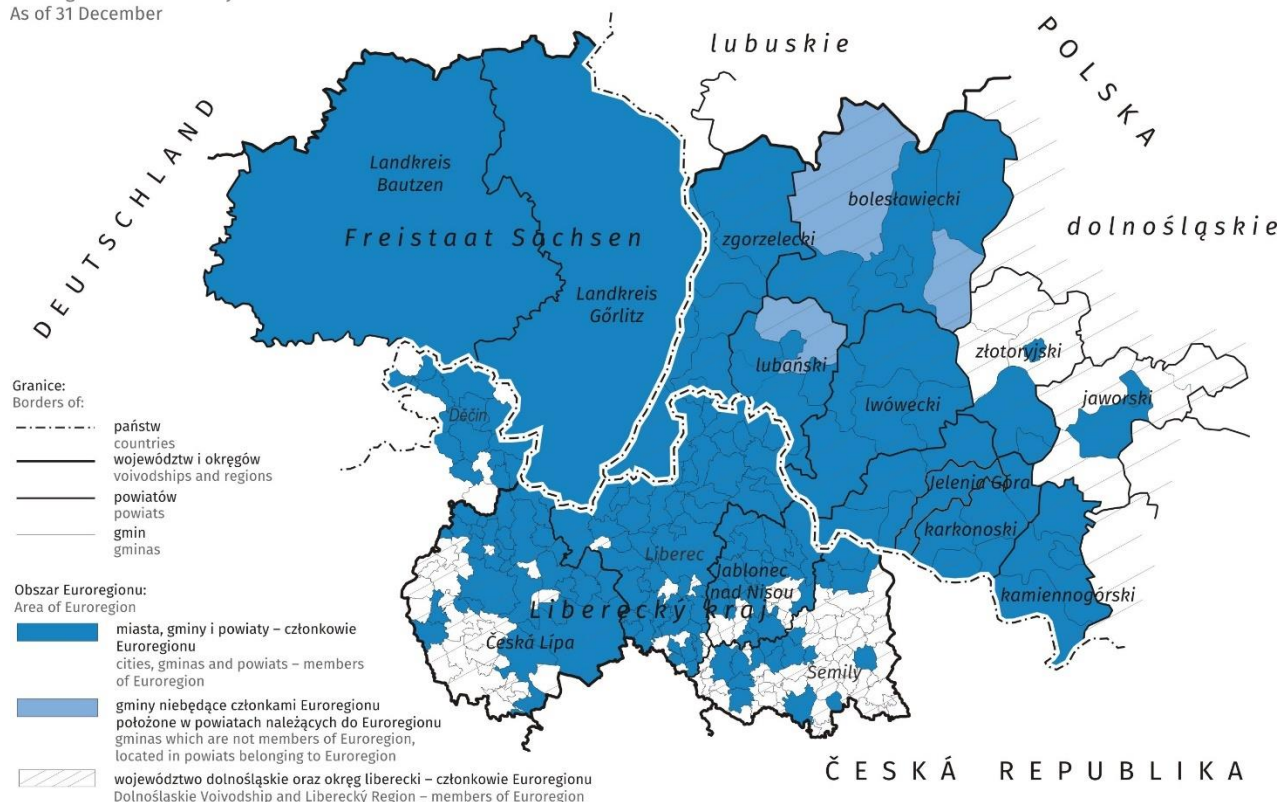

Sprawozdanie z działalności EUROREGIONU NYSA za rok 2023

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa in 2022
As of 31 December

Delegaci

*Gmin, Miast, Powiatów, Województwa Dolnośląskiego
na XLVI Konferencję Krajową Euroregionu Nysa*

Szanowni Państwo,

wraz z obecną, XLVI Konferencją Krajową rozpoczynamy IX Kadencję Euroregionu Nysa. Z większością Państwa mieliśmy okazję współpracować - serdecznie dziękujemy za dotychczasowy wkład w działalność naszego Stowarzyszenia. Cieszymy się też na współpracę z nowymi Delegatami. I pamiętamy o tych, którzy funkcję tę przestali pełnić, a swoją obecnością i działaniami przyczynili się do funkcjonowania i rozwoju Euroregionu Nysa.

Wszystkim Państwu życzymy pomyślności w nadchodzących latach!

Zespół Euroregionu Nysa

Jelenia Góra, 20 czerwca 2024 r.

Euroregion Nysa jest wspólnotą trzech krajowych stowarzyszeń działającą na obszarze trzech graniczących ze sobą państw. W tworzeniu euroregionu uczestniczyli i nadal w nim uczestniczą przedstawiciele lokalnych i regionalnych władz samorządowych, a także reprezentanci innych organizacji i instytucji z Polski, Czech i Niemiec.

Podstawowym celem stowarzyszenia Euroregion Nysa (PL) jest działalność na rzecz rozwoju społecznego, gospodarczego i stałej poprawy warunków życia mieszkańców euroregionu.

Cele euroregionalne realizowane są z uwzględnieniem specyfiki położenia regionu w obszarze styku granic Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Czeskiej, Republiki Federalnej Niemiec oraz szans, jakie to położenie stwarza dla wszystkich trzech stron.

1. Szczegółowymi celami Euroregionu Nysa są m.in:

- a) współpraca z krajowymi i międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi,
- b) działanie na rzecz rozwoju i wzajemnego dostosowania systemów infrastruktury technicznej i społeczno-usługowej o charakterze ponadgranicznym,
- c) działanie na rzecz integracji europejskiej jej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
- d) dążenie do zwiększenia potencjału gospodarczego regionu przy zachowaniu zasad i rygorów ekologicznych,
- e) rozszerzanie i pogłębianie międzynarodowej współpracy młodzieży,
- f) rozwój turystyki i przejść granicznych,
- g) upowszechnianie nauki i oświaty, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, upowszechnianie kultury, sztuki oraz ochrona tradycji i dóbr kultury,
- h) zarządzanie środkami pomocowymi, pozyskiwanie innych środków budżetowych i pozabudżetowych.

2. Euroregion Nysa realizuje swoje cele w szczególności przez:

- a) współdziałanie z czeskimi i niemieckimi podmiotami komunalnymi w ramach trójstronnego Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa,
- b) harmonizowanie działalności komunalnej w zakresie programowania rozwoju gmin poprzez koordynację prac właściwych jednostek i służb wszystkich trzech krajów,
- c) tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi bezpośrednich kontaktów osobistych pomiędzy mieszkańcami trzech sąsiadujących krajów,
- d) dążenie do usuwania przeszkód wynikających z faktu istnienia granic państwowych,
- e) wspieranie wzajemnego poznania oraz ścisłego współdziałania Polaków, Niemców i Czechów,
- f) wspieranie inicjatyw oświatowych, kulturalnych,
- g) podejmowanie działań dla rozwoju sportu, turystyki i rekreacji,
- h) podejmowanie działań na rzecz rozwoju świadomości ekologicznej i ochrony środowiska,
- i) współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- j) współpracę z administracją rządową i jednostkami samorządu terytorialnego,
- k) gromadzenie środków finansowych na cele statutowe stowarzyszenia.

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa

1. Trójstronna Rada Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Radę Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa tworzy 30 przedstawicieli stron narodowych (po 10 z każdej ze stron). Ostatnie posiedzenie Rady Euroregionu zostało zorganizowane przez stronę polską w sierpniu 2022 r.

W roku 2023 z uwagi na wypadki losowe i pomimo wielokrotnych prób nie udało się zorganizować planowanego po stronie niemieckiej posiedzenia Rady.

2. Prezydium Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

W skład Prezydium Euroregionu wchodzi:

ze strony polskiej	- Piotr Roman
ze strony niemieckiej	- Stephan Meyer
ze strony czeskiej	- Martin Půta

W 2023 roku odbyło się jedno posiedzenie Prezydium:

74-emu Prezydium Euroregionu Neisse-Nisa Nysa przewodniczył Prezydent czeskiej strony Martin Půta. Posiedzenie odbyło się 24 listopada 2023 r. w Domu Kultury IGI VRATISLAVICE w Libercu. Tematem posiedzenia były przede wszystkim zagadnienia dotyczące programów Interreg Funduszu Małych Projektów Polska – Saksonia, Czechy-Polska, Saksonia-Czechy. Rozmawiano też o projektach własnych oraz o zmianach strukturalnych w poszczególnych Euroregionach. Omówiono szczegóły zbliżającej się uroczystości zw. z przyznaniem Nagród Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Gala wręczenia nagród odbyła się 7 grudnia 2023 r. w teatrze w Görlitz.

3. Sekretariat Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Sekretariat Euroregionu Nysa w składzie: Dyrektor -Tomasz Śliwa (PL), Dyrektor - Markus Köhler (D) i Dyrektor - Ondřej Havlíček (CZ) spotykał się w 2023 r. regularnie, średnio 2 razy w miesiącu. Niektóre spotkania odbywały się online.

Na spotkaniach omawiano sprawy dotyczące bieżącej działalności Euroregionu, w szczególności reorganizacji funkcjonowania i zarządzania funduszami przez Euroregiony. Opracowywano szczegóły wdrażania nowych programów parasolowych, aktywności grup roboczych oraz inicjatyw podmiotów zrzeszonych w ERN. Zajmowano się rozwiązywaniem problemów wynikających ze zmian strukturalnych i programowych.

Sekretariat organizuje posiedzenia trójstronnych organów ERN: Prezydium, Rady ERN, jak również Komitetów Sterujących FMP.

Sekretariat koordynuje wybrane działania członków Euroregionu i wydarzenia, a także organizuje i uczestniczy w posiedzeniach grup roboczych.

Euroregion Nysa (PL)

Podmioty stowarzyszone w Euroregionie Nysa

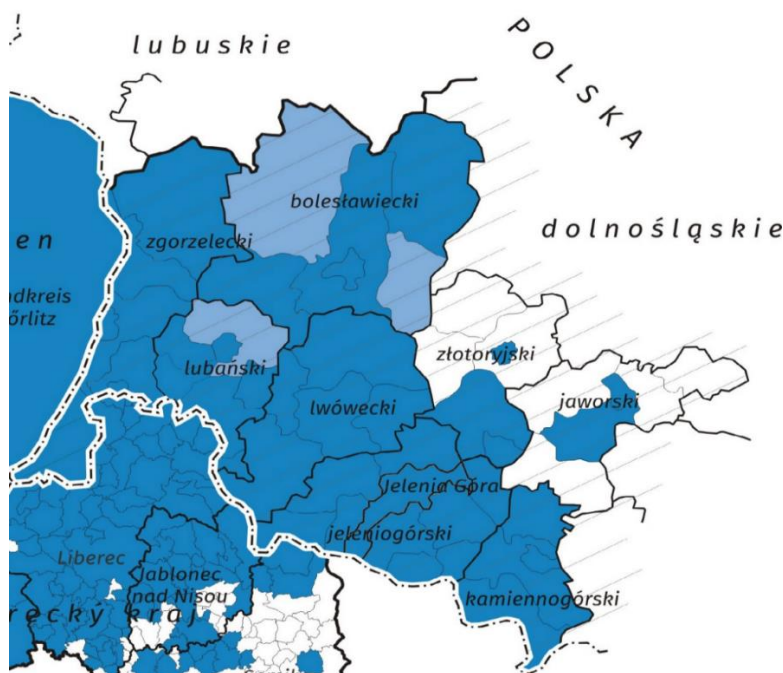
Na koniec roku 2023 liczba członków Euroregionu Nysa wynosiła 48. W skład Euroregionu Nysa wchodziło 41 gmin, 6 powiatów i 1 województwo.

Gminy:

Bogatynia, Bolesławiec m., Bolesławiec gm., Gromadka, Gryfów Śl., Janowice Wielkie, Jawor, Jelenia Góra, Jeżów Sudecki, Kamienna Góra m., Kamienna Góra gm., Karpacz, Kowary, Leśna, Lubań, Lubawka, Lubomierz, Lwówek Śląski, Marciszów, Mirsk, Mysłakowice, Nowogrodziec, Olszyna, Paszowice, Piechowice, Pieńsk, Platerówka, Podgórzyn, Siekierczyn, Stara Kamienica, Sulików, Szklarska Poręba, Świeradów Zdrój, Świerzawa, Węgliniec, Wleń, Wojcieszów, Zawidów, Zgorzelec m., Zgorzelec gm., Złotoryja m.

Powiaty: Bolesławiecki, Karkonoski, Kamiennogórski, Lubański, Lwówecki, Zgorzelecki.

Województwo: Dolnośląskie.

1. Konferencja Krajowa Euroregionu Nysa

Konferencja Krajowa o charakterze przedstawicielskim oraz o uprawnieniach stanowiących jest najwyższą władzą Euroregionu Nysa.

XLV Konferencja Krajowa obradowała w dniu 17 maja 2023 r. w Dolnośląskim Centrum Sportu Polana Jakuszycka

Na posiedzeniu podjęto następujące kwestie:

- przyjęto i zatwierdzono sprawozdania z działalności oraz finansowe,
- przyjęto plan finansowy na rok 2023,
- udzielono absolutorium Konwentowi,
- przeprowadzono wybory uzupełniające do Komisji Rewizyjnej,
- przyjęto sprawozdanie z działalności Grup Roboczych,
- określono najważniejsze zadania Stowarzyszenia na 2023 r.,
- omówiono zasady wdrażania programów FMP Interreg 2021-2027 oraz FMP Turów.

XLV Konferencja Krajowa DCS Polana Jakuszycka

2. Konwent Euroregionu Nysa

Konwent jest organem wykonawczym i zarządzającym stowarzyszenia, składa się z dziesięciu osób.

W skład Konwentu wchodzi:

- a) Prezydent jako jego przewodniczący,
- b) dwóch Wiceprezydentów,
- c) Skarbnik,

d) Członkowie.

Prezydent organizuje i kieruje pracą Konwentu oraz reprezentuje stowarzyszenie na zewnątrz.

Konwent Euroregionu Nysa w VIII kadencji tworzą:

Piotr Roman - Prezydent

Jerzy Łuźniak - Wiceprezydent

Krzysztof Wiśniewski - Wiceprezydent

Edward Dudek - Skarbnik

Członkowie:

Mariola Szczęsna

Cezary Przybylski

Leszek Leśko

Robert Starzyński

Mariusz Tomiczek

Artur Zych

Do statutowych zadań Konwentu należy m.in.:

- a) koordynacja działań stowarzyszenia i wszystkich jego jednostek organizacyjnych,
- b) opracowywanie rocznych planów finansowych i ich zmian,
- c) sporządzanie rocznych bilansów i sprawozdań finansowych,
- d) sporządzanie rocznych i końcowych sprawozdań ze swojej działalności,
- e) nawiązywanie stosunku pracy z dyrektorem i głównym księgowym.

Konwent w roku 2023 obradował 5 razy, w dniach 27 marca, 17 maja, 21 września, 7 listopada oraz 29 grudnia.

Konwent zajmował się ponadto bieżącą działalnością zagadnieniami i problemami Euroregionu Nysa, w tym m.in.:

- nadzorem nad gospodarką finansową Euroregionu Nysa,
- monitorowaniem procesu wdrażania funduszy pomocowych w Euroregionie Nysa oraz zmian w systemie zarządzania,
- przygotowaniem posiedzeń Prezydium oraz Konferencji Krajowej,
- bieżącymi sprawami organizacyjnymi.

Posiedzenie Konwentu w DCS Jakuszyce, 2023 r.

3. Komisja Rewizyjna Euroregionu Nysa

Komisja Rewizyjna jest organem kontroli Euroregionu Nysa. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest prowadzenie merytorycznej i formalnej kontroli działalności finansowej Euroregionu i wszystkich jego jednostek organizacyjnych. Komisja Rewizyjna bada również:

- a) przestrzeganie statutu oraz wydanych na jego podstawie regulaminów,
- b) realizację uchwał organów stowarzyszenia,
- c) poprawność prowadzenia całej dokumentacji stowarzyszenia i wszystkich jego jednostek organizacyjnych.

Komisja Rewizyjna działała w składzie:

- Ewa Kocemba – Przewodnicząca
- Wojciech Poczynek – Członek Komisji
- Ryszard Kawka - Członek Komisji

4. Trójstronne dziedziny priorytetowe

W zakresie działalności trójstronnej opracowano nową Strategię Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Przyjęto w niej priorytetowe dziedziny tematyczne, na bazie których realizowano działalność Euroregionu. Wskazane dziedziny priorytetowe to:

- Komunikacja
- Gospodarka i turystyka
- Ochrona środowiska i klimatu, energetyka
- Zarządzanie kryzysowe
- Kultura, edukacja i wiedza
- Wspieranie współpracy transgranicznej

Działalność trójstronna opiera się na aktywności *Grup roboczych* w ramach podanych wyżej dziedzin.

5. Grupy Robocze Euroregionu Nysa

Po stronie polskiej Euroregionu Nysa struktura grup roboczych pozostała bez zmian.

Aktywność członków grup roboczych wiąże się z kosztami przejazdów oraz innymi niezbędnymi kosztami. Aby spowodować większe zainteresowanie członków współpracą międzynarodową Euroregion Nysa wspólnie z Euroregionem Nisa przygotował projekt w ramach Interreg Czechy-Polska pn. Aktywne Pogranicze. Projekt został zatwierdzony jako rezerwowy.

Działania priorytetowe koncentrują się na następujących zagadnieniach:

- komunikacja,
- gospodarka i turystyka,
- ochrona środowiska i klimatu, energetyka,
- zarządzanie kryzysowe,
- kultura, edukacja i wiedza,

- wspieranie współpracy transgranicznej.

W ramach tych działań odbywały się spotkania w zróżnicowanym gronie - w zależności od poruszanych zagadnień.

W ramach ww. działań priorytetowych, w 2023 roku formalnie istniało 17 Grup Roboczych powołanych przez Konferencję Krajową ERN. Obecnie trwa proces aktywizacji tych grup. Strona czeska i niemiecka Euroregionu realizowała wspólny (dwustronny) projekt dotyczący Grup Roboczych - projekt ten zdeterminował tematykę spotkań i do pewnego stopnia ograniczył możliwości inicjatyw strony polskiej w sytuacji braku możliwości finansowania działań na podobnym poziomie. Część Grup utrzymała aktywność w oparciu o współpracę instytucji w ostatnich latach (np. Urzędy Statystyczne, biblioteki). W każdym tematycznym Działaniu priorytetowym istnieją duże potencjały lokalne i ponadnarodowe, niemniej aktywność poszczególnych Grup Roboczych była zróżnicowana, podobnie jak w poprzednich latach. Działalność Grup Roboczych jest skorelowana z nową Strategią Euroregionu Nysa na lata 2020-2027.

KOMUNIKACJA DROGOWA I KOLEJOWA

Przewodniczący: Zbigniew Jakiel (Powiat Karkonoski)

Spotkanie trójstronne odbyło się 14.12.2023 w Zittau. Tematem były techniki zimowego utrzymania dróg.

Kontynuowano prace dotyczące aktualizacji priorytetów drogowych. Temat został podjęty przez strony czeską i niemiecką w roku 2024.

TURYSTYKA

Przewodniczący: Maciej Gałęski (Euroregion Nysa)

Spotkanie trójstronne odbyło się 26.06.2023 w Včelín. Tematem spotkania były rzeźby w skałach jako atrakcja turystyczna.

Uczestniczono w Karkonoskich Spotkaniach Turystycznych w Karpaczu 30.08.2023.

TRANSGRANICZNE ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Realizowane były projekty transgraniczne, w tym w szczególności na pograniczu polsko-czeskim. Głównym wydarzeniem były polsko-czeskie ćwiczenia pożarnicze organizowane w Karkonoszach przez Powiat Karkonoski oraz Miasto Jelenia Góra w ramach FMP Interreg Czechy-Polska

W ramach projektów przeprowadzono m.in. ćwiczenia Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych działających przy OSP. Odbyły się również ćwiczenia transgraniczne „Piorun”.

Kontynuowano współpracę z Państwową Strażą Pożarną oraz ze Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Odbyło się 9 spotkań roboczych w ramach realizowanych projektów.

Doceniając współpracę w zakresie ratownictwa i zarządzania kryzysowego, Euroregion Nisse-Nisa-Nysa przyznał za rok 2023 wspólną nagrodę w kategorii „Wzorowa współpraca transgraniczna” dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Jeleniej Górze, Hasičský záchranný sbor Libereckeho kraje, Miastu Jelenia Góra i Powiatowi Karkonoskiemu.

RATOWNICTWO MEDYCZNE

W roku 2023 służby ratownicze prowadziły indywidualną kooperację. Kontynuowano prace nad porozumieniem ratowniczym na granicy polsko-niemieckiej. Doceniając współpracę w zakresie ratownictwa medycznego, Euroregion Neisse-Nisa-Nysa przyznał za rok 2023 wspólną nagrodę w kategorii „Wzorowa współpraca transgraniczna” dla Pogotowia Ratunkowego w Jeleniej Górze i Zdravotnická záchranná služba Libereckeho kraje p.o.

CZYSTA NYSA

Przewodniczący: Janusz Grzeszczuk (Związek Gmin Ziemi Zgorzeleckiej)

1 września 2023 odbyło się spotkanie trójstronne dotyczące zlewni Nysy Łużyckiej. Uczestniczono w pracach grupy ekspertów w ramach problematyki oddziaływania Kopalni Turów na środowisko naturalne, w szczególności na gleby.

OCHRONA SANITARNA (ZDROWIE PUBLICZNE)

Przewodnicząca: Ewa Czyżewska (Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Jeleniej Górze)

Realizowano bieżącą współpracę służb sanitarnych, m.in. dot. tematyki weterynaryjnej. 20.07.2023 odbyło się spotkanie trójstronne online - omawiano problematykę sanitarną dot. zwierząt dzikich i hodowlanych.

BIBLIOTEKI

Przewodnicząca: Joanna Jagodzińska (Książnica Karkonoska)

Jedna z najprężniej działających Grup w 2023 roku. W ramach Grupy współdziałają ze strony polskiej: Książnica Karkonoska w Jeleniej Górze, Biblioteka Publiczna w Lubaniu, Biblioteka Publiczna w Lwówku Śląskim, Biblioteka Publiczna w Kamiennej Górze, Biblioteka Publiczna w Bolesławcu, Biblioteka Publiczna w Kowarach. Do Grupy ze strony czeskiej należą biblioteki miejskie w Trutnowie, Jabloncu, Semili, Czeskiej Lipie i Libercu. Ze strony niemieckiej: miejskie biblioteki w Zittau i Górlitz.

Działania realizowane w 2023 roku:

Styczeń – grudzień: koordynacja działań związanych z Międzynarodowym Konkursem Plastycznym dla Dzieci i Młodzieży „Duch Gór i jego przyjaciele z trzech krajów. Strona polska koordynowała transfery wystawy pokonkursowej pomiędzy bibliotekami Euroregionu Nysa, przygotowano regulamin i plakat kolejnej edycji konkursu, w sierpniu ogłoszono konkurs oraz zajęto się jego promocją w Polsce, Czechach i Niemczech.

Luty: wystawa Zaostřeno na Jizerky przygotowana przez Fundację Ivana Dejmla w Libercu, wystawa prezentowana była w Książnicy Karkonoskiej w Jeleniej Górze.

7 lutego – spotkanie Grupy w Wojewódzkiej Naukowej Bibliotece w Libercu, podczas którego ustalono plan pracy na 2023 rok i podsumowano rok 2022. W ramach spotkania odbył się spacer do libereckiego ogrodu botanicznego (11 uczestników z polskich bibliotek).

Luty – marzec: przygotowywano warsztaty literackie dla bibliotekarzy Euroregionu Nysa na temat Fedora Sommera, jako autora powieści, której akcja dzieje się w Jeleniej Górze w XVIII wieku „Między murami wieżami”. Uczestnicy warsztatów poznali miejsca związane z fabułą oraz historię Kościoła Łaski. Warsztaty prowadził dr Józef Zaprucki (40 uczestników).

3 marca – 20 maja – w Książnicy Karkonoskiej prezentowana była wystawa „Czeskie Bohaterki. Ważne kobiece postaci czeskiej historii i współczesności” wypożyczonej z Centrum Czeskiego w Warszawie; wystawę złożoną z 21 paneli obejrzało szacunkowo ok. 2000 odwiedzających.

26 kwietnia – w Książnicy Karkonoskiej odbyło spotkanie autorskie z Marketą Pilatową, autorką książki „W ciemności” oraz z Wydawnictwem Afera z Wrocławia (40 uczestników).

Maj - czerwiec – podjęto ścisłą współpracę z Miejską Biblioteką Publiczną – Centrum Wiedzy w Bolesławcu w temacie organizacji spotkania Grupy w dniu 2 czerwca. W ramach spotkania odbyła się prezentacja działalności bolesławieckiej biblioteki, zaplanowano też działania na kolejne miesiące, w tym organizację kongresu i wydanie książki kucharskiej oraz ustalono szczegóły dotyczące organizację kolejnej edycji Międzynarodowego Konkursu Plastycznego „Duch Gór i jego przyjaciele z trzech krajów”.

7 grudnia - spotkanie Grupy w Wojewódzkiej Naukowej Bibliotece w Libercu, podczas którego zgłoszono pomysły do planu pracy na 2024 roku oraz przekazano przewodniczenie grupie stronie polskiej.

LASY

19.07.2023 porozumienie o współpracy podpisały Urząd Leśny w Goerlitz oraz Nadleśnictwo Wymiarki. W dniu 26.09.2023 w Markersdorfie odbyło się posiedzenie trójstronne dotyczące edukacji ekologicznej, wymiany doświadczeń, możliwości finansowania przedsięwzięć transgranicznych. Odbyły się 3 spotkania robocze.

OCHRONA ZABYTKÓW

Przewodniczący: Jacek Jakubiec (wolontariusz w Euroregionie Nysa)

Pracą Grupy ze strony polskiej kierowali: Jacek Jakubiec, Wojciech Kapałczyński i Adam Spolnik. W merytorycznych kontaktach roboczych Grupa współdziałała z przedstawicielami różnych środowisk: poza branżą konserwatorską także z nauczycielami, muzealnikami, przewodnikami turystycznymi.

Zgodnie z głównymi kierunkami aktywności przyjętymi w roku 2023, działania Grupy koncentrowały się na priorytetowym problemie deficytu fachowego wykonawstwa renowacyjno-konserwatorskiego na poziomie rzemiosła. Temat ten jest pilotowany przez trójstronny zespół zadaniowy w składzie: Jens Nieders (DE), Jiri Dvorak (CZ) i Jacek Jakubiec (PL).

W roku 2023 odbyło się 5 spotkań Grupy:

07.03 - Jelenia Góra. Spotkanie miało charakter przeglądowy i dotyczyło stanu rozpoznania przez w/w zespół zadaniowy w zakresie priorytetowego problemu kształcenia kadr rzemieślniczych do prac przy ochronie i renowacji zabytków. Zespół zadaniowy przedstawił propozycje do strategicznego programu działania Grupy w tej dziedzinie do roku 2027.

12.06 - Jablonec (CZ). Temat spotkania: „Zabytki - ochrona tradycyjnych rzemiosł”. Spotkanie było połączone z wizytacją dwóch placówek muzealnych: Muzeum Koralików i Biżuterii w Jabloncu oraz Mini Muzeum Szklanych Szopek w Żelaznym Brodzie oraz galerii artystyczno-wystawowej Kotelna w Żelaznym Brodzie, będącej dobrym przykładem adaptacji obiektu poprzemysłowego dla nowej funkcji.

29.06 - Krasna (CZ). Spotkanie odbyło się na terenie zabytkowego zespołu tzw. Domu Doktora Kittela, XVIII-wiecznego medyka, z racji jego znanych tam wybitnych osiągnięć zwanego "Izerskim

Faustem". Jego dawny dom, obecnie muzeum upamiętniające postać dr Kittela, to przykład wykonanej w ostatnich latach rewaloryzacji zabytku budownictwa drewnianego.

12.10 - Goerlitz (DE). Spotkanie warsztatowe zorganizowane przez Starostwo Powiatu Goerlitz wspólnie z Euroregionem Nysa. Temat: współpraca transgraniczna wraz z przeglądem możliwości wsparcia projektów transgranicznych z programu "Interreg B". Działalność Grupy Roboczej "Ochrona zabytków" przedstawiono jako egzemplifikację współpracy transgranicznej specjalistów konkretnej branży.

18.12 - Niesky (DE). Spotkanie odbyło się w tamtejszym Muzeum, w którego profilu są regionalne tradycje budownictwa drewnianego. Cel spotkania: podsumowanie dotychczasowych prac Grupy w/s kształcenia rzemieślników-renowatorów zabytków. Przyjęto przedstawione przez stronę polską założenia oraz program specjalistycznej konferencji p/h "RZEMIOSŁO - KONSERWACJA ZABYTKÓW - NAUKA ZAWODU", planowanej na rok 2024 w Jeleniej Górze.

W toku obrad w Niesky została zgłoszona inicjatywa nawiązania przez Grupę współpracy z tymi placówkami muzealnymi w trzech krajach, które mają w swych profilach działy poświęcone rzemiosłu. Dotyczy to także skansenów. W roboczych kontaktach zainteresowanie taką współpracą wyraziły już Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze, Muzeum w Niesky oraz Schlesisches Museum w Görlitz.

STATYSTYKA

Przewodniczący: Sławomir Banaszak (Urząd Statystyczny we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze).

W 2023 r. odbyło się spotkanie w Zittau 27.04.2023 r., w którym uczestniczyli statystycy z Czeskiego Urzędu Statystycznego Przedstawicielstwa w Libercu, Krajowego Urzędu Statystycznego Saksonii w Kamenz, Urzędu Statystycznego we Wrocławiu Oddziału w Jeleniej Górze oraz przedstawiciele z sekretariatów poszczególnych części krajowych Euroregionu.

Przewodniczący Sławomir Banaszak uczestniczył także 20.06.2023 w Webinarium zorganizowanym przez czeski Euroregion.

W 2023 r. Grupa opracowała kolejną edycję publikacji „Euroregion Nysa – wybrane informacje statystyczne w 2021 r.". Jest to coroczna przekrojowa informacja o powiatach i gminach tworzących Euroregion, opracowywana od 2000 r. Dane prezentowane są w pięciu działach tematycznych: „Ludność”, „Warunki życia ludności, ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, „Turystyka”, „Podmioty gospodarki narodowej. Rynek pracy. Wynagrodzenia”, „Użytkowanie gruntów. Meteorologia”. Uzupełnieniem danych w tablicach jest zestaw kartogramów, na których przedstawiane są wybrane zjawiska w przekroju powiatów.

GOSPODARKA

Przewodniczący: Karol Stasik

Grupa w roku 2023 spotkała się 22 maja w Zittau. Spotkanie dotyczyło współpracy urzędów pracy. 16.11.2023 w Karpaczu odbyło się Polsko-Czesko-Niemieckie Forum Kooperacji Firm organizowane przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego w Jeleniej Górze, w którym uczestniczyli członkowie Grupy.

6. Promocja

W zakresie promocji działań Euroregionu Nysa informacje umieszczano na bieżąco na Facebooku oraz stronie internetowej Euroregionu.

7. Biuro ERN

W Biurze Euroregionu Nysa w Jeleniej Górze na koniec 2023 roku zatrudnionych było 9 osób (8,5 etatu).

Do zadań Biura należało w minionym okresie m.in.:

- obsługa kontaktów trójstronnych, przygotowywanie spotkań statutowych organów Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa (Prezydium, Rada Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, Sekretariat) i przygotowywanie tematów i materiałów z tym związanych,
- obsługa działalności organów statutowych Euroregionu Nysa (Konferencji Krajowej, Konwentu, Komisji Rewizyjnej, Grup Roboczych),
- koordynowanie i realizacja Funduszu Małych Projektów Interreg Polska – Saksonia,
- koordynacja i realizacja projektów w ramach Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży,
- koordynacja działań dot. FMP Turów,
- przygotowanie projektów własnych Euroregionu,
- organizacja kolejnej edycji Konkursu „Uczę się bezpiecznie żyć”.

Koordynowanie i realizacja Funduszu Małych Projektów Interreg V A Czechy-Polska jest realizowane od 2023 roku przez Euroregion Nisa w Libercu. Euroregion Nisa zatrudnia po stronie polskiej 3 osoby, które prowadzą konsultacje w biurze Euroregionu Nysa w Jeleniej Górze.

8. EUWT „NOVUM”

Euroregion uczestniczył w bieżących pracach Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „NOVUM”. Przedstawiciele Euroregionu Nysa wzięli udział w posiedzeniu Rady Nadzorczej (12.05.2023 i 29.11.2023) oraz Zgromadzeniu Ogólnym (22.06.2023 i 17.10.2023).

EUWT NOVUM zostało utworzone w 2015 roku w celu intensyfikacji, ułatwiania i upowszechniania polsko-czeskiej współpracy transgranicznej na rzecz wzmocnienia spójności ekonomicznej i społecznej obszaru działania Ugrupowania. Dla osiągnięcia powyższego celu Ugrupowanie realizuje m.in. następujące zadania z zakresu:

- rozwoju współpracy, zdolności oraz wspólnego wykorzystywania zasobów ludzkich infrastruktury, w szczególności w sektorach takich jak turystyka, kultura, edukacja i ochrona zdrowia, a także na potrzeby badań i rozwoju technologii,
- wspierania i poprawy wspólnej ochrony zasobów naturalnych i kulturowych i wspólnego zarządzania nimi, jak również zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym,
- wspierania przedsiębiorczości, w szczególności rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, turystyki, kultury oraz handlu transgranicznego,
- wspierania i propagowanie badań, rozwoju technologicznego i innowacji,

- wspierania i propagowanie skutecznej i spójnej współpracy transgranicznej, w tym współpracy prawnej i administracyjnej,
- propagowania integracji transgranicznych rynków pracy,
- propagowania lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia, równości płci i równości szans, szkoleń i integracji społecznej,
- umożliwienie tworzenia, wnioskowania i realizacji projektów w ramach wspólnie opracowywanej strategii rozwoju.

Założycielami i członkami Ugrupowania są:

- Województwo Dolnośląskie,
- Euroregion Nysa,
- Euroregion Nisa,
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis,
- Kraj Liberecki,
- Kraj Královohradeckí,
- Kraj Pardubický,
- Kraj Olomunický,
- Euroregion Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej – Euroregion Glacensis.

Siedziba statutowa EUWT NOVUM znajduje się w Jeleniej Górze przy ul. 1 Maja 27.

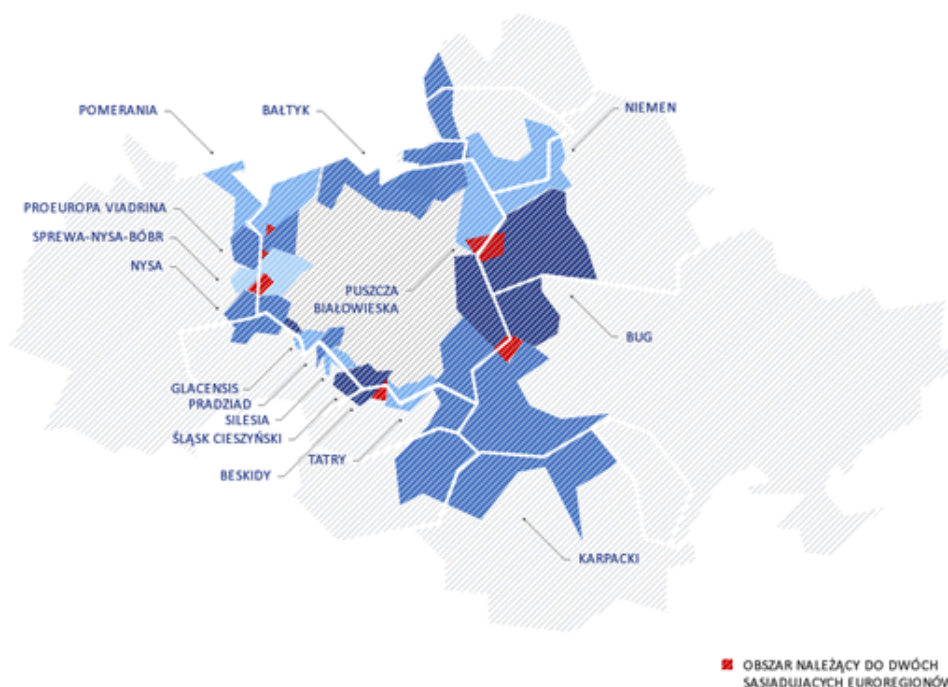
9. Federacja Euroregionów Rzeczypospolitej Polskiej

W dniach 28-29.09.2023 Euroregion Nysa był gospodarzem XXX Forum Polskich Euroregionów. W trakcie pobytu przedstawiciele polskich euroregionów dyskutowali o wyzwaniach zw. z wdrażaniem nowych programów, możliwych rozwiązaniach, a w trakcie wycieczki studyjnej mieli okazję zapoznać się potencjałami i zróżnicowanymi problemami południowej części Euroregionu, odwiedzić ciekawe obiekty i rozmawiać z kluczowymi osobami z Karkonoskiego Parku Narodowego, Galerii Artystycznej w Kromnowie, Fundacji Zamek Chudów (Wieża Rycerska), Gminy Podgórzyn, Gminy Jeżów Sudecki, przedstawicielami EUWT NOVUM, SERG, i in.

W skład Federacji Euroregionów Rzeczypospolitej Polskiej wchodzi 15 polskich euroregionów tj.:

- Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk
- Euroregion Beskidy
- Euroregion Bug
- Euroregion Glacensis
- Euroregion Karpacki
- Stowarzyszenie Euroregion Niemen
- Euroregion Nysa
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania
- Euroregion Pradziad
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pro Europa Viadrina
- Euroregion Silesia
- Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr

- Euroregion Śląsk Cieszyński
- Euroregion „Tatry”
- Euroregion Rostocze

Źródło mapki: Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”

10. Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych [SERG/AGEG]

SERG przyczynia się do rozwoju i realizacji współpracy transgranicznej w Europie z korzyścią dla wszystkich regionów przygranicznych i transgranicznych poprzez:

- reprezentowanie ich interesów wobec odpowiednich organów na poziomie europejskim;
- podnoszenie świadomości ich specyficznych potrzeb;
- dostarczanie swoim członkom odpowiednich informacji na temat współpracy transgranicznej;
- kierowanie tych informacji do podmiotów decyzyjnych, grup interesów, itp.

Dla swoich członków SERG:

- raportuje i aktualizuje najnowsze decyzje podejmowane na poziomie europejskim i zawsze stara się wpływać podczas procesów decyzyjnych na każdą kwestię interesującą regiony przygraniczne i transgraniczne;
- pomaga w zakładaniu i rozwoju struktur transgranicznych;
- oferuje unikalną sieć, umożliwiającą kompleksową wymianę informacji;

- za pośrednictwem grup zadaniowych i/lub konkretnych partnerstw, zapewnia platformę do koordynowania i opracowywania wspólnych projektów. Bardziej szczegółowe informacje można znaleźć w sekcji „Organizacja AEER”.

Stowarzyszenie Europejskich Regionów w Granicznych zrzesza obecnie 71 członków zwyczajnych o dobrej sytuacji finansowej, 5 członków nieopłacających składek, 5 członków doradczych, 3 obserwatorów i 8/20 (byłych) członków stowarzyszonych.

Dzięki ponad 50-letniemu doświadczeniu we współpracy transgranicznej SERG posiada niezbędną wiedzę i możliwości, aby reprezentować konkretne interesy swoich członków i pomagać im w opracowywaniu propozycji rozwiązania istniejących problemów.

Podstawową misją SERG jest tradycyjnie lobbowanie w instytucjach UE na rzecz promowania interesów regionów przygranicznych. Od regularnych wymian z urzędnikami, urzędnikami wyższego szczebla, wysokimi rangą i wpływowymi urzędnikami, co tradycyjnie zajmowało dużą część pracy, SERG przeszedł do angażowania się w konkretne przedsięwzięcia. Umożliwiło to bardziej systematyczne podejście do tych wymian oraz silniejsze relacje z osobami bezpośrednio zaangażowanymi w promowanie współpracy transgranicznej. Celem jest także nagradzanie najlepszych praktyk współpracy transgranicznej oraz wspieranie praktyków wiedzą naukowców.

Najważniejszymi partnerami SERG w instytucjach europejskich jest Komisja Europejska, a w szczególności DG REGIO: SERG zawsze utrzymywało ścisłe relacje z DG REGIO, aby reprezentować punkt widzenia jej członków. Obecnie opracowuje i realizuje się również projekty mające na celu poprawę współpracy transgranicznej, bazując na doświadczeniach (i rozbudowie sieci) zdobytych w latach dziewięćdziesiątych XX w.

Reprezentantem Euroregionu Nysa w Stowarzyszeniu Europejskich Regionów Granicznych jest Zbigniew Kulik z Karpacza, jego zastępcą Edward Dudek z Jeżowa Sudeckiego. Zbigniew Kulik pełni też kolejną kadencję funkcję Wiceprezydenta SERG, reprezentując w prezydium polskie euroregiony.

Obaj wzięli udział w Walnym Zgromadzeniu SERG w Koszycach, stolicy regionu samorządowego o tej samej nazwie we wschodniej Słowacji, w dn. 9-11.11.2023 r. Zgromadzenie było zorganizowane we współpracy ze Środkowoeuropejską Służbą Inicjatyw Transgranicznych (CESCI) i CESCI Carpathia. Zaczęto od VII edycji Szkoły CB, poświęconej transgranicznym rynkom pracy i roli współpracy transgranicznej na zewnętrznych granicach UE, ze szczególnym uwzględnieniem Ukrainy. W dniu 9 listopada odbyło się Prezydium SERG i Zgromadzenie Ogólne SERG; 10 listopada w ramach dorocznej Konferencji odbyły się dwie sesje, które dotyczyły integracji Ukrainy z UE oraz doświadczeń krajów wyszehradzkich. Wydarzenie to było współfinansowane przez rządy Czech, Węgier, Polski i Słowacji w ramach Grantu Wyszehradzkiego z Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. W dniu 11 listopada 2023 r. odbyła się wizyta studyjna do Regionu Zakarpackiego na Ukrainie.

Przez cały 2023 rok toczyła się ważna dyskusja dotycząca zmiany statutu SERG. Już w dniu 17 czerwca 2022 r. prezydium SERG na swoim posiedzeniu w Vaasa-Umea podjęło decyzję o podjęciu procedur aktualizacji statutu uwzględniając nowe potrzeby. Pierwsza propozycja zmiany Statutu SERG zapadła w dniu 17 czerwca 2022 r. Prezydium SERG zebrane w Vaasa-Umeå podjęło decyzję o otwarciu procedur aktualizacji statutu. Zwrócono się do Grupy Zadaniowej ds. Strategii o analizę obecnie funkcjonującego statutu. Te sprawy omawiano też na Walnym Zgromadzeniu SERG w Koszycach. Jednak nie podjęto żadnej uchwały w tym zakresie.

11. Programy / fundusze pomocowe w Euroregionie Nysa

Fundusz Mikroprojektów Nisa-Nysa w ramach Programu INTERREG V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020

Euroregion Nysa pełnił w programie Interreg V-A funkcję Zarządzającego (Administratora) Funduszu Mikroprojektów odpowiedzialnego za realizację polskiej części FM Nisa-Nysa. Do zadań Euroregionu należała m.in. organizacja naborów wniosków, konsultacje dla wnioskodawców i beneficjentów, zawieranie umów, weryfikacja rozliczeń, zatwierdzanie wniosków o płatność, czynności sprawozdawcze i planistyczne zw. z realizacją wskaźników programowych. Obsługę projektów prowadził Zespół Projektów Polsko-Czeskich. Partnerem Wiodącym - i zarazem Zarządzającym FM po stronie czeskiej - był Euroregion Nisa w Libercu. Poniżej podano syntetyczne, liczbowe dane obrazujące stan realizacji FM.

W 2023 roku nie było posiedzeń Euroregionalnego Komitetu Sterującego – ostatnie, XVIII posiedzenie EKS, na którym zatwierdzano do dofinansowania projekty odbyło się w październiku 2022 r.

Na osiemnastu posiedzeniach EKS zatwierdzono łącznie do dofinansowania 247 polskich mikroprojektów na kwotę dofinansowania 4.156.574,01 € - przekraczającą o 9% wysokość alokacji, z tego 197 projektów w priorytecie OP 4 (na kwotę EFRR 2.851.357,74 €) i 50 projektów w priorytecie OP 2 (na kwotę EFRR 1.305.216,27 €). Faktyczne wykorzystanie – po rozliczeniu wszystkich projektów było niższe od alokacji.

Realizacja planu finansowego:

Wykorzystanie środków EFRR dla mikroprojektów	
Alokacja	3.811.906,00 €
Wykorzystane środki /*	3.480.971,54 €
Stopień wykorzystania dostępnej alokacji	91,32 %

*/ kwota EFRR w projektach rozliczonych.

Wykorzystanie środków EFRR na zarządzanie	
Alokacja	693.094,00 €
Wykorzystane środki /**	645.053,05 €
Stopień wykorzystania dostępnej alokacji	93,07 %

**/ poniesione wydatki wg złożonych „Oświadczeń”

Wszystkie planowane wskaźniki programowe zostały osiągnięte:

OP	Monitorowane wskaźniki	Plan	Stan faktyczny
2	Liczba elementów bogactwa kulturowego / przyrodniczego o podniesionej atrakcyjności [91002]	29	34
2	Liczba elementów infrastruktury udostępniającej / zwiększającej wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego [91001]	22	28
2	Liczba zrealizowanych wspólnych mechanizmów w zakresie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego [91003]	2	14,5
4	Liczba partnerów włączonych we wspólne działania [91101]	233	385
2 i 4	Wartość zakontraktowanych środków na 31.12.2018 = 35% wartości alokacji dla mikroprojektów /*	1.359.750 €	4.220.692,58 [31.12.2018: 1.605.416,12 €]
2 i 4	Wartość zakontraktowanych środków na projekty z partnerem wiodącym (typ A) na 31.12.2018 = 10%	388.500 €	1.110.286,16 [31.12.2018: 421.735,87 €]
2 i 4	Wartość zakontraktowanych środków na projekty realizowane przez nowych beneficjentów na 31.12.2018 = 5% wartości alokacji dla mikroprojektów, 10% - na koniec programu	194.250 € / 388.500 €	478.909,88 [31.12.2018: 254.930,63 €]

Wykorzystanie środków wg Jednostek Samorządu Terytorialnego (siedziby beneficjenta).

Kwoty dofinansowania dla projektów realizowanych przez organizacje inne niż JST zostały w poniższej tabeli przypisane do poszczególnych gmin wg siedziby beneficjenta. W wykazie uwzględniono także projekty polskich partnerów w projektach typu A z czeskim partnerem wiodącym /***. Podane kwoty dotyczą przyznanego dofinansowania.

GMINY

Lp.	GMINA/siedziba beneficjenta	Liczba projektów	Dofinansowanie EFRR [EUR]	Lp.	GMINA /siedziba beneficjenta	Liczba projektów	Dofinansowanie EFRR [EUR]
1	Bogatynia	5	80 176,71	23	Nowogrodziec	2	42 280,87
2	Bolesławiec m.	45	649 087,89	24	Olszyna	0	0,00
3	Bolesławiec gm.	4	15 316,83	25	Osiecznica	0	0,00
4	Bolków	0	0,00	26	Paszowice	3	42 803,12
5	Gromadka	0	0,00	27	Piechowice	2	14 813,28
6	Gryfów Śl.	0	0,00	28	Pieńsk	5	39 696,60
7	Janowice Wielkie	1	30 000,00	29	Podgórzyn	1	7 268,96
8	Jawor	3	52 522,20	30	Siekierczyn	0	0,00
9	Jelenia Góra	72	1 123 064,82	31	Stara Kamienica	7	140 069,34
10	Jeżów Sudecki	7	89 096,25	32	Sulików	0	0,00
11	Kamienna Góra m.	4	52 662,24	33	Szklarska Poręba	7	68 927,16
12	Kamienna Góra gm.	6	73 223,88	34	Świeradów Zdrój	2	47 957,30
13	Karpacz	1	26 098,54	35	Świerzawa	4	95 451,98
14	Kowary	14	238 758,30	36	Węglińiec	0	0,00
15	Leśna	6	44 946,65	37	Wleń	2	14 701,81
16	Lubań	1	10 767,89	38	Wojcieszków	4	69 049,02
17	Lubawka	12	175 366,13	39	Zawidów	0	0,00

18	Lubomierz	0	0,00	40	Zgorzelec	3	55 922,68
19	Lwówek Śl.	8	175 995,46	41	Zgorzelec gm.	0	0,00
20	Marciszów	1	8 477,85	42	Złotoryja m.	1	4 669,27
21	Mirsk	3	42 280,87	43	Złotoryja gm.	0	0,00
22	Mysłakowice	1	6 106,07			-	-
					RAZEM:	237	3 537 559,97

***/ projekt typu A z czeskim partnerem wiodącym – umowa jest zawierana pomiędzy czeskim Zarządzającym a czeskim partnerem wiodącym (PW) w ramach alokacji dla strony czeskiej; wskazana we wspólnym projekcie część całkowitej kwoty dofinansowania jest przeznaczona dla polskiego partnera

POWIATY (projekty realizowane przez Starostwa Powiatowe)

Lp.	POWIAT	Liczba projektów	Dofinansowanie EFRR [EUR]
1	Bolesławiecki	3	51 581,89
2	Jaworski	0	0,00
3	Jeleniogórski	4	85 810,26
4	Kamiennogórski	4	71 332,68
5	Lubański	0	0,00
6	Lwówecki	11	177 540,80
7	Zgorzelecki	0	0,00
8	Złotoryjski	0	0,00
	RAZEM	22	386 265,63

Województwo Dolnośląskie i instytucje spoza NTS III Jeleniogórskiego, mające agendy/oddziały na tym terenie

Liczba projektów	Dofinansowanie EFRR [EUR]
9	168 553,33

Projekty własne SGP ERN

Liczba projektów	Dofinansowanie EFRR [EUR]
3	59 226,00

Realizacja Funduszu Mikroprojektów Nisa-Nysa w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 została zakończona 30.09.2023 r.

ODK – Projekt – Filmowe Spotkania na granicy

JCK - Projekt „Nasze tradycje” – weekend z folklorem

Powiat Lwówecki – Projekt Księżniczki i górnicy. Życie na polsko-czeskim pograniczu.

Fundusz Małych Projektów Programu Interreg Czechy – Polska 2021-2027

Zarządzanie Funduszem Małych Projektów Interreg Czechy – Polska 2021-2027 przejął w całości Euroregion Nisa (Euroregion Nysa przejął z kolei w całości zarządzanie FMP Polska-Saksonia Interreg 2021-2027).

Pierwszy nabór w ramach priorytetu 4 – *Współpraca instytucji i mieszkańców* - został ogłoszony 8.08.2023 r.; nabór wniosków trwał do 7.09.2023 r. Na I posiedzeniu Euroregionalnego Komitetu Sterującego w dn. 11.10.2023 r. zatwierdzono do dofinansowania 7 projektów na kwotę 104.544,72 €, z tego 5 projektów polskich wnioskodawców na kwotę 74.415,26 €.

Fundusz Małych Projektów Polska – Saksonia 2021-2027

Euroregion Nysa w Jeleniej Górze we współpracy z Euroregionem Neisse e. V. w Zittau realizuje projekt Fundusz Małych Projektów Polska – Saksonia 2021-2027 (FMP) w ramach Programu Współpracy Interreg Polska – Saksonia 2021-2027.

Celem FMP jest dalsze wzmocnienie i intensyfikacja współpracy podmiotów i społeczności w sferze kulturowej, społecznej i obywatelskiej oraz redukowanie barier w tym zakresie na rzecz rozwoju pogranicza przy wykorzystaniu istniejących więzi.

W ramach FMP dofinansowane są nieinwestycyjne projekty realizowane w takich dziedzinach jak: transport, gospodarka i turystyka, środowisko, klimat i energia, zarządzanie ryzykiem, zdrowie i bezpieczeństwo, kultura, sport, edukacja i wiedza, współpraca instytucji i mieszkańców i obejmujące działania, które przyczyniają się do wzmocnienia i intensyfikacji współpracy transgranicznej.

Łączny koszt projektu realizowanego w ramach FMP nie może przekroczyć 100.000 EUR. Wysokość dofinansowania ze środków EFRR wynosi maksymalnie 80% wydatków kwalifikowalnych, nie więcej jednak niż 30.000 EUR i nie mniej niż 3.000 EUR.

Obszar wsparcia obejmuje:

powiaty: bolesławiecki, jaworski, karkonoski, kamiennogórski, lubański, lwówecki, zgorzelecki, złotoryjski, żarski i miasto Jelenia Góra oraz powiaty: Görlitz i Bautzen.

Euroregion Nysa jest jedynym beneficjentem w projekcie FMP, dlatego na nim spoczywa ciężar realizacji (zarządzania), a przede wszystkim odpowiedzialność za prawidłowość realizacji zadań. FMP jako projekt składa się z dwóch zadań: 1. Zarządzanie projektem FMP i 2. Realizacja małych projektów.

Zadanie 1 – Zarządzanie projektem FMP polegało na realizacji następujących działań:

1. Administrowanie projektem, w tym czynności administracyjno-biurowe zapewniające prawidłową realizację projektu – formalna realizacja projektu rozpoczęła się 18.02.2023r. Komitet Monitorujący zatwierdził projekt FMP 01.06.2023, a umowa z Instytucją Zarządzającą została podpisana 27.07.2023 r. W okresie od złożenia wniosku projektowego do podpisania umowy trwały intensywne prace nad opracowaniem dokumentów projektowych, w tym: Podręcznika FMP, Regulaminu KS, formularzy wniosku o dofinansowanie małego projektu i projektu budżetu małego projektu, itp.
2. Przeprowadzenie naborów małych projektów - ogłoszenia o 1. i o 2. naborze projektów do FMP upublicznione zostały na stronach internetowych Euroregionu Nysa i Euroregionu Neisse e.V. oraz na FB FMP. Ponadto przeprowadzone zostały akcje mailingowe informujące o naborach oraz o możliwości konsultowania koncepcji projektowych. 1. nabór został przeprowadzony w dniach 25.09.-13.10.2023 r., a 2 w dniach 28.12.2023-25.01.2024 r.
3. Ocena formalna i merytoryczna projektów - ocena formalna złożonych w 1. naborze wniosków projektowych prowadzona była przez sekretariat FMP na zasadzie „dwóch par oczu” od

14.10.2023. W trakcie oceny dwa wnioski zostały wycofane przez wnioskodawców (1 PL i N). Pozostałe 11 wniosków uzyskało pozytywny wynik oceny formalnej i zostało poddane ocenie merytorycznej, która trwała do końca roku 2023. W jej wyniku sformułowano wiele korekt technicznych dla poszczególnych projektów, również do projektów budżetów, w wyniku czego łączna kwota wnioskowana po korektach zmniejszyła się z 280.654,86 EUR do 226.164,16 EUR.

4. Przygotowanie i przeprowadzanie posiedzeń Komitetu Sterującego FMP - pierwsze konstytuujące posiedzenie odbyło się 19.10.2023 w Łagowie. Członkowie KS zatwierdzili Regulamin KS, zapoznali się z procedurami oraz wybrali skład Komisji Skargowej. Na drugie posiedzenie, na którym zatwierdzone będą pierwsze projekty (planowane jest na 16.01.2024) sekretariat FMP przygotował materiały (m.in.: wnioski projektowe, podstawy decyzji dla każdego projektu w języku polskim i niemieckim oraz listę projektów). Działanie to przebiegło zgodnie z procedurą i z Regulaminem KS.
5. Monitorowanie realizacji projektów i ewaluacja realizacji projektu FMP, jako bieżące czynności sprawdzające stan i jakość realizacji zakontraktowanych projektów - dla monitorowania projektów sekretariat FMP prowadzi bazę projektów, w której na bieżąco sprawdzany jest stan realizacji projektów.
6. Przedsięwzięcia informacyjno-promocyjne – zrealizowano m.in.:
 - ogłoszenie w mediach polskim i niemieckim (edycje online) o rozpoczęciu realizacji FMP,
 - bieżące informacje o realizacji FMP (w tym ogłoszenia o naborach) na stronach internetowych ERN i ERN e.V.,
 - liczne konsultacje (telefoniczne, mailowe i bezpośrednie) i rozmowy informacyjne dla wnioskodawców oraz zainteresowanych podmiotów,
 - 11 akcji mailingowych do potencjalnych wnioskodawców,
 - punkt kontaktowy FMP w biurze ERN e.V. w Zittau dla niemieckich wnioskodawców, w okresie od 01.10.2023 do 31.12.2023 zatrudniony był pracownik obsługujący ten punkt.

Zadanie 2 - Realizacja małych projektów:

Realizacja zadania 2 rozpoczęła się faktycznie wraz z ogłoszeniem pierwszego naboru wniosków projektowych do FMP. Nabór ten został przeprowadzony w dniach 25.09.-13.10.2023. Złożonych zostało 13 wniosków projektowych (w tym 8 PL i 5 SN) na łączną kwotę wnioskowaną 280.654,86 EUR. Dwa wnioski (1 PL i 1 SN) zostały wycofane przez wnioskodawców. Zapowiedzieli oni, że złożą te wnioski jeszcze raz w kolejnych naborach. Pozostałe 11 wniosków po uzyskaniu pozytywnych wyników oceny zostało skierowane na posiedzenie KS planowane na 16.01.2024. KS zatwierdził do dofinansowania 9 z nich na łączną kwotę dofinansowania 184.324,11 EUR. Pierwsze dwa z tych projektów rozpoczęły realizację już 01.11.2023, a jeden 01.12.2023. Pozostałe rozpoczęły się w roku 2024. Drugi nabór został ogłoszony pod koniec roku 2023 (28.12.2023) i w jego trakcie wpłynęło 27 wniosków projektowych (20 PL i 7 SN) na łączną kwotę wnioskowaną 612.995,65 EUR. W roku 2023 nie zakończyła się realizacja żadnego projektu.

Na realizację tego zadania do dyspozycji jest 4.480.000,00 EUR ze środków EFRR.

***Polsko – Niemiecka Współpraca Młodzieży
Jednostka Centralna w Euroregionie Nysa
(wymiana szkolna i pozaszkolna)***

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (PNWM) umożliwia spotkania i współpracę młodych Polaków i Niemców. Dofinansowuje i merytorycznie wspiera polsko-niemieckie projekty. Euroregion Nysa współpracuje z PNWM od 1 stycznia 1996 r. i posiada status jednostki centralnej PNWM (JC PNWM) dla wymiany szkolnej oraz wymiany pozaszkolnej.

JC PNWM w Euroregionie Nysa udziela dofinansowania ze środków PNWM na spotkania młodzieży tak różnorodne w tematyce i formie, jak różnorodne są zainteresowania młodych ludzi – od np. tradycyjnych spotkań integracyjnych przez warsztaty teatralne, zajęcia z edukacji obywatelskiej, czy też ekologiczne lub historyczne, projekty sportowe.

W roku 2023 wciąż jeszcze odczuwalne były skutki pandemii koronawirusa, która miała ogromny wpływ na ograniczenie polsko-niemieckiej współpracy oraz zmniejszenie liczby projektów wymiany młodzieży. Jednak zauważalna jest już powolna tendencja wzrostowa. Ma to odzwierciedlenie w liczbie wniosków o dofinansowanie ze środków PNWM, które wpłynęły do jednostki centralnej w ERN w 2023 roku – dofinansowano 35 projektów (21 w wymianie szkolnej i 14 w pozaszkolnej) na łączną kwotę 242.760,95 PLN. Dla porównania w roku 2022 wsparto 23 projekty na łączną kwotę dofinansowania 147.310,39 PLN. Czyli w stosunku do roku 2022 nastąpił wzrost liczby projektów o 52%, a łącznej kwoty dofinansowania o 65%.

Wymiana szkolna

Dla szkół dofinansowanie PNWM jest często głównym źródłem finansowania realizowanych przez nie projektów wymiany młodzieży (zwłaszcza projektów jednodniowych w obszarze przygranicznym). Montaż finansowy tych projektów jest uzupełniany wkładem własnym pochodzącym z wpłat uczestników, środków komitetu rodzicielskiego bądź organu prowadzącego. Sprawdza się on przede wszystkim w projektach realizowanych w Polsce, w których poziom dofinansowania PNWM był wyższy niż w roku 2022 (tj. na poziomie średnio 94% obowiązujących w PNWM stawek). W 2023 z dofinansowania skorzystało tylko sześć szkół, które zrealizowały łącznie 21 projektów, z udziałem wzięło 917 uczennic i uczniów z Polski i z Niemiec, czyli o 27% więcej niż w roku 2022.

W 2023 roku w ramach wymiany szkolnej rozliczono 21 projektów na łączną kwotę dofinansowania 68.328,55 PLN.

Projekty wymiany szkolnej zrealizowane zostały przez następujące podmioty:

Lp.	Nazwa podmiotu	Liczba projektów	Łączne dofinansowanie w PLN
1.	Szkoła Podstawowa „Tęcza” w Zgorzelcu	13	28.502,30

2.	Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Zgorzelcu	3	1.858,45
3.	Liceum Ogólnokształcące w Kamiennej Górze	2	19.823,20
4.	I Liceum Ogólnokształcące w Jeleniej Górze	1	8.479,80
5.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze	1	7.894,80
6.	Zespół Szkół Zawodowych w Zgorzelcu	1	1.770,00

Wymiana pozaszkolna

Podobnie jak w wymianie szkolnej dofinansowanie PNWM jest częścią montażu finansowego projektów wymiany młodzieży. Wkład własny zwykle pochodzi z wpłat uczestników i środków własnych organizatora. W roku 2023 dofinansowanie przyznawane było przez Euroregion Nysa na poziomie wyższym niż w roku 2022 - średnio 95% stawek ryczałtowych PNWM. Z dofinansowania skorzystało 7 podmiotów (w tym dwie organizacje pozarządowe i dwie jst), które zrealizowały łącznie 14 projektów z udziałem 637 dzieci i młodzieży z Polski i Niemiec.

W 2023 roku w ramach wymiany szkolnej rozliczono 14 projektów na łączną kwotę dofinansowania 174.432,40 PLN.

Projekty wymiany szkolnej zrealizowane przez następujące podmioty:

Lp.	Nazwa podmiotu	Liczba projektów	Łączne dofinansowanie w PLN
1.	Szkoła Podstawowa „Tęcza” w Zgorzelcu (projekty dla przedszkolaków)	5	7.106,00
2.	Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wojcieszowie	2	59.941,40
3.	Polsko-Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe „Wihajster” w Jeleniej Górze	3	30.630,00
4.	Fundacja Pamięć, Edukacja, Kultura w Koźlicach (praktyka zawodowa)	1	4.125,00
5.	Szkoła Podstawowa nr 5 w Bogatyni	1	3.840,00
6.	Gmina Miejska Piechowice	1	7.350,00
7.	Powiat Karkonoski	1	61.440,00

Podmiotom realizującym wymianę udzielane były konsultacje dostosowane do indywidualnych potrzeb organizatorów. Znaczna ich część dotyczyła technicznych kwestii składania wniosku i rozliczania dofinansowania (w systemie Oase poprzez stronę internetową www.pnwm.org) oraz indywidualnych instrukcji dotyczących aplikowania i rozliczania dofinansowania. Ponadto udzielane było również wsparcie merytoryczne odpowiednio do przypadku, czy też problemu. Do organizatorów polsko-niemieckiej wymiany młodzieży kierowana też była bieżąca oferta projektów specjalistycznych, kursów czy szkoleń organizowanych bezpośrednio przez PNWM w Warszawie.

Fundusz Małych Projektów Turów

Fundusz Małych Projektów Turów został utworzony na podstawie art. 9 *Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej o współpracy w zakresie odnoszenia się do skutków na terytorium Republiki Czeskiej wynikających z eksploatacji kopalni odkrywkowej węgla brunatnego Turów w Rzeczypospolitej Polskiej.*

Dofinansowane mogą być gł. projekty zw. z bioróżnorodnością, zasobami wodnymi, etc.

Po stronie polskiej kwalifikowalnymi wnioskodawcami są Jednostki Samorządu Terytorialnego:

- Gmina Bogatynia,
 - Gmina Zgorzelec,
 - Gmina Sulików,
 - Gmina Miejska Zawidów
- i jednostki organizacyjne tych gmin.

W ogłoszonym 14.12.2022 r. pierwszym naborze wniosków o dofinansowanie do momentu jego zakończenia w dn. 16 lutego 2023 roku złożono łącznie 6 projektów. Całkowita alokacja w pierwszym naborze wynosiła 475 000,0 EUR. Wszystkie projekty spełniły warunki kontroli wymogów formalnych i kwalifikowalności.

Na 4. posiedzeniu Komisji Oceniającej FMP Turów, które odbyło się 5 czerwca 2023 r. w formie wideokonferencji zatwierdzono do dofinansowania wszystkie złożone projekty.

Projekty zatwierdzone w 1. naborze FMP Turów:

Nazwa projektu	Wnioskodawca	Całkowite wydatki kwalifikowalne [EUR]	Zatwierdzona kwota dofinansowania [EUR]
Tworzenie biotopów terenów podmokłych w k.ú. Loučná, Hrádek nad Nisou	Město Hrádek nad Nisou	125 000,00	100 000,00
Rewitalizacja aleja Václavice – Uhelná	Město Hrádek nad Nisou	35 968,36	28 774,69
Zagospodarowanie terenu w Sulikowie obejmującego utworzenie ekostabilizacyjnych elementów w krajobrazie z zastosowaniem autochtonicznych gatunków roślin	Gmina Sulików	27 455,52	21 964,42
Odtworzenie systemu melioracyjnego w celu przywrócenia funkcji polderu zalewowego w miejscowości Porajów na pograniczu polsko-czeskim	Gmina Bogatynia	124 740,77	99 792,62
Remont utwardzonego terenu parkingu przy ulicy Kąpielowej w Bogatyni w celu utworzenia miejsca przepuszczającego wodę	Gmina Bogatynia	106 134,79	84 907,83
Ekologiczny parking przy Urzędzie Miejskim w Zawidowie	Gmina Miejska Zawidów	18 682,28	14 945,82
		437 981,72	350 385,38

W przypadku wszystkich zatwierdzonych projektów zostały zawarte umowy o dofinansowanie. Po podpisaniu umowy beneficjentom wypłacono zaliczkę na prefinansowanie projektów w wysokości 75% zatwierdzonego dofinansowania. Na dzień 31.12.2023 r. zakończyła się realizacja dwóch projektów: „Tworzenie biotopów terenów podmokłych w k. ú. Loučná, Hrádek nad Nisou” oraz „Ekologiczny parking przy Urzędzie Miejskim w Zawidowie”.

Drugi nabór FMP Turów został ogłoszony 9.06.2023 r. Całkowita alokacja w drugim naborze wynosiła 599 614,62 EUR. Termin przyjmowania wniosków o dofinansowanie upłynął 5.09.2023 r. Dnia 13.07.2023 r. odbyło się seminarium dla wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie z Funduszu Małych Projektów Turów.

W ramach drugiego naboru złożono łącznie 12 projektów. Jeden projekt nie spełnił warunków kontroli wymogów formalnych i kwalifikowalności. Na 5. posiedzeniu Komisji Oceniającej Funduszu Małych Projektów Turów, które odbyło się 19 grudnia 2023 r. w formie wideokonferencji zatwierdzono do dofinansowania 11 projektów.

Projekty zatwierdzone w 2. naborze FMP Turów

Nazwa projektu	Wnioskodawca	Całkowite wydatki kwalifikowalne [EUR]	Zatwierdzona kwota dofinansowania [EUR]
Wspomaganie retencji wody przy kompleksie sportowym	Město Chrastava	27 117,26	21 693,81
Posadzenie alei Hřebenovka	Město Chrastava	18 589,62	14 871,70
Rewitalizacja zbiornika wodnego Dolní Sedlo, Hrádek nad Nisou	Město Hrádek nad Nisou	124 991,25	99 993,00
Odnowa historycznych alei drzew w miejscowości Porajów na pograniczu polsko-czeskim	Gmina Bogatynia	48 323,24	38 658,59
Odbudowa elementu wodnego - staw Oko	Město Chrastava	17 053,24	13 642,59
Utworzenie alei drzew owocowych jako ekostabilizacyjnych elementów w krajobrazie w miejscowości Opolno Zdrój na pograniczu polsko-czeskim	Gmina Bogatynia	5 479,05	4 383,24
Aleja na odcinku Novoměstská - Bažantnice	Město Frýdlant	61 267,95	49 014,36
Wspomaganie retencji wody, Horní Vítkov obok szkoły	Město Chrastava	15 533,84	12 427,07
Aleja drzew z Ameryki do Křížku	Obec Mníšek	24 832,48	19 865,99
Zagospodarowanie terenu w Miedzianej obejmującego utworzenie ekostabilizacyjnych elementów w krajobrazie	Gmina Sulików	32 147,58	25 718,07
Parking i teren postojowy wykonany z jednostek infiltracyjnych we wsi Višňová	Obec Višňová	88 305,84	70 644,67
		463 641,36	370 913,08

12. Wybrane działania własne – wydarzenia

Nagroda Euroregionu Nysa-Nisa-Nysa 2023

7 grudnia 2023 w Filmpalast Görlitz roku odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa za rok 2023. Prezydenci Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa: Starosta Powiatowy Dr. Stephan Meyer, Hejtman Kraju Libereckého Martin Půta i Prezydent Miasta Bolesławiec Piotr Roman – wręczyli nagrodę instytucjom za wzorową współpracę transgraniczną oraz nagrodę za osobowość, za zaangażowanie i pozytywny wpływ na Euroregion.

Nagrodę Euroregionu za wzorową współpracę transgraniczną otrzymali partnerzy:

- Naturpark Zittauer Gebirge i Mikroregion Podralsko,
- Zdravatnická záchranná služba Libereckeho kraje p.o. i Pogotowie Ratunkowe w Jeleniej Górze,
- Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Jeleniej Górze, Hasičský záchranný sbor Libereckeho kraje, Miasto Jelenia Góra Powiat Karkonoski,

W kategorii „Osobowość za zaangażowanie w działania na rzecz Euroregionu” nagrodę otrzymał Bernd Lage, wieloletni Prezydent Euroregionu Neisse e.v.

Ponadto, Akademickie Centrum Koordynacyjne ERN nagrodiło młodych naukowców:

I miejsce: Michaela Matušková – Uniwersytet Techniczny w Libercu,

II miejsce: Aleksander Znosko-Czarnecki Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu Filia w Jeleniej Górze,

III miejsce: Nataniel Chojnowski Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze.

XVIII Konkurs dla Dzieci i Młodzieży "Uczę się bezpiecznie żyć", edycja 2023.

Konkurs w roku 2023 miał charakter dwóch odrębnych wydarzeń: na Dolnym Śląsku i na Mazowszu.

Konkurs dolnośląski odbywał się tradycyjną metodą eliminacji szkolnych, czterech półfinałów (Jelenia Góra, Legnica, Wałbrzych, Wrocław oraz Finału w dn. 15 maja we Wrocławiu w Auli Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Natomiast konkurs mazowiecki przybrał formułę I Młodzieżowych Mistrzostw Mazowsza w Ochronie Ludności. Uczestnikami były Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze z obszaru Województwa Mazowieckiego działające przy Ochotniczych Strażach Pożarnych.

Edycja Dolnośląska

XVIII Konkurs dla Dzieci i Młodzieży był realizowany od stycznia do września 2023 r. (z uwzględnieniem rozliczenia projektu). Patronatu Honorowego po raz kolejny udzieliła Małżonka Prezydenta RP Pani Agata Kornhauser – Duda. Patronat programowy od roku 2009 sprawuje Uniwersytet Wrocławski.

Komitet Organizacyjny funkcjonował w tym samym składzie od roku 2004.

Głównym elementem były praktyczne konkursy dla dzieci i młodzieży, których zadaniem było sprawdzenie wiedzy i umiejętności z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa, w oparciu

o wrażliwość środowiskową, czyli świadome (adekwatnie do wieku) postępowanie w różnych sytuacjach ze zrozumieniem sygnałów wewnętrznych człowieka i płynących z jego otoczenia (środowisko, inni ludzie itd.). „Uczę się bezpiecznie żyć” jest najwszechstronniejszym tego typu konkursem w Polsce o wysokim poziomie merytorycznym wymagającym od dzieci i nauczycieli wielu przygotowań, a od organizatorów wysokiego poziomu realizacyjnego jak również dużego wsparcia od wielu instytucji i osób.

Liczba dzieci / młodzieży objętych Konkursem w 2023 r.: 42.309 osób.

Placówki oświatowe uczestniczące w Konkursie w 2023 r.: 313 przedszkoli i szkół podstawowych.

Wartość przedsięwzięcia: 130.101,22 zł (w tym nagrody - łącznie z dyplomami i pucharami - 96.180,00 zł, co stanowi 74 % wartości przedsięwzięcia). Źródła finansowania: Euroregion Nysa (w tym składka Województwa Dolnośląskiego) - 75.720,83 zł, Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu (ze środków Komendy Głównej) - 20.000,00 zł; Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu - 34.380,39 zł.

Edycja Mazowiecka

Pierwsze analizy możliwości wykorzystania doświadczeń Konkursu „Uczę się bezpiecznie żyć” na inne obszary Polski poza Dolny Śląsk, pojawiły się w roku 2017. Na tej bazie – przy wsparciu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – w roku 2018 przeprowadzono ten Konkurs w dwóch dodatkowych edycjach: Mistrzostwach Województwa Lubuskiego i Mistrzostwach Województwa Zachodniopomorskiego. Te udane przedsięwzięcia skłoniły do zainteresowania się Województwem Mazowieckim. W pierwszej kolejności konsultacje odbyły się w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej, która uczestniczy w „Uczę się bezpiecznie żyć” od roku 2004. Wynikało to z chęci poszukiwania nieco innych rozwiązań niż wypracowane na Dolnym Śląsku. Takim nowym pomysłem było skierowanie treści Konkursu do Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych - niezwykle ważna grupa w kontekście edukacyjnym, społecznym.

Dla potrzeb regionu mazowieckiego przyjęto dla Konkursu nazwę „I Młodzieżowe Mistrzostwa Mazowsza w Ochronie Ludności”. Adresatami stały się Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze działające w ramach Ochotniczych Straży Pożarnych.

Po raz pierwszy połączono elementy szkolenia typowo strażackiego z szerokim pojęciem ochrony ludności. Uznano Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze za swoistych liderów lokalnych społeczności nie tylko w OSP ale w szerszym wymiarze. Liderzy ci powinni posiadać wiedzę i umiejętności daleko wykraczające poza standardowe ratownictwo w celu kształtowania trendów edukacji społecznej. Dlatego Mistrzostwa nie stały się „tylko” kolejnymi zawodami pożarniczymi, ale też do dotychczasowych treści „Uczę się bezpiecznie żyć” włączyły nowe perspektywy. Należy podkreślić, że od samego początku idei zmagania młodych strażaków towarzyszyła szersza myśl edukacyjna, którą ujęto w formule Pikniku Edukacyjnego skierowanego do mieszkańców i mającego charakter otwarty.

W pierwszej połowie 2023r. odbywały się konsultacje przy zaangażowaniu Komendy Wojewódzkiej PSP w Warszawie, która merytorycznie i technicznie efektywnie wsparła to przedsięwzięcie zarówno w odniesieniu do Mistrzostw jak i Pikniku Edukacyjnego.

W pierwszym etapie Euroregion Nysa opracował założenia merytoryczne, które były podstawą dla przygotowania się uczestników do Mistrzostw.

Założenia te określone jako „Skrypt” były również podstawą dla przygotowania konkretnych zadań do wykonania przez Drużyny MDP.

Na miejsce realizacji wybrano miejscowość Sierpc w woj. Mazowieckim.

Mistrzostwa nie mogły się odbyć bez zapewnienia finansowania kosztów organizacyjnych. Pełne finansowanie zapewniła Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej.

Euroregion Nysa, pomimo że był inicjatorem Mistrzostw ze względów formalnych nie mógł być beneficjentem środków z PSP, dlatego formalny wniosek o finansowanie złożyła Ochotnicza Straż Pożarna w Zawidzu Kościelnym. Euroregion i OSP zawarły stosowne porozumienie a następnie umowę regulującą wzajemne obowiązki i kwestie finansowe.

W finansowaniu o wartości 150.000,00 zł głównym elementem stały się nagrody dla uczestników Mistrzostw, a poza nimi koszty materiałów na stacje zadaniowe, puchary, dyplomy, wyżywienie, koszty administracyjne.

Województwo Mazowieckie posiada na swoim obszarze bardzo wiele OSP prowadzących Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze. Organizacja otwartego charakteru Mistrzostw nie była więc możliwa. Dlatego zdecydowano się na reprezentacje powiatowe. Komendy Powiatowe/Miejskie PSP wraz z Powiatowymi strukturami Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP wytypowały po jednym reprezentancie. Ostatecznie na wskazanych 38 mazowieckich powiatów wystartowało 37 Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.